Nr. 473 Rocznik XXIV.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f. 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h, z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru wieczornego 6 h
Oba wydania razem 10 h w mieście i na prowincyi.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi dwa razy dziennie: rano i wieczór.
WYDANIE WIECZORNE.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Dział inseratowy: ul. Gołębia L. 2, I. p.
Telef. Nr. 1354. Konto czek. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 24 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Francuzi przeciwko obronie Egiptu.

Komunikat austryacki.

Urzędowo donoszą 29 grudnia: **Wiedeń**, 29 grudnia.

Zacięte walki na granicy besarabskiej. — Załamanie się ataków rosyjskich. — Znaczne straty rosyjskie.

Na granicy besarabskiej powtórzył nieprzyjaciel wczoraj, rozpoczęte silnym ogniem działowym, ataki w sposób stosowany poprzedniego dnia. Jego kolumny atakowe załamały się wszędzie — miejscami tuż przed naszemi przeszkodami — pod naszym karabinowym i działowym ogniem. Straty rosyjskie są wielkie. Na wschód od Burkanowa cofnęliśmy kilka oddziałów zabezpieczających, przed znaczniejszemi rosyjskiemi siłami, bliżej do naszych głównych pozycyj.

Na Wołyniu miejscami ogień działowy.

Walki na froncie włoskim.

Także wczoraj trwała bardziej ożywiona działalność Włochów na południowym i południowo-wschodnim froncie Tyrolu. W odcinku Sugana odparto nieprzyjacielski atak na Monte Carbonile (na południowy wschód od Barco). Taksamo rozbiły się nocne przedsięwzięcia nieprzyjaciela w obszarze Col di Lana.

Na froncie Pobrzeża odbyły się w kilku miejscach walki artyleryi, granatami ręcznymi i minowe.

Niezmieniona sytuacya na froncie bałkańskim.

Położenie niezmienione. Zadnych szczególniejszych wydarzeń.

Zastępca szefa sztabu generalnego *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Komunikat niemiecki.

Wielka główna kwatera donosi 29 grudnia: **Berlin**, 29 grudnia.

Walki pod Pińskiem i Tukkumem.

Na wybrzeżu koło Raggasem (północny wschód od Tukkum) rozbił się wypad znaczniejszych rosyjskich oddziałów.

Na południe od Pińska zaskoczono rosyjską straż polową i zniesiono ją.

Z bałkańskiego frontu.

Nic nowego.

Naczelne kierownictwo armii.

Angielskie fantazye.

Kolonia, 29 grudnia.

Jak donosi „Köln. Zeitung“, angielski pisarz Gerard Fiennes ogłosił w piśmie „Observer“ ciekawy artykuł, przedrukowany następnie przez prasę duńską. Gerard Fiennes twierdzi, że niemiecki sztab generalny zamierza pogwałcić neutralność Danii. Koncentracya wojsk niemieckich na froncie francuskim jest wymysłem, Niemcy bowiem zamierzają zająć całą Danię i opanować cieśninę Sund, aby morze Bałtyckie uczynić „mare clausum“ (zamkniętem) i zabezpieczyć sobie dowóz duńskich środków spożywczych.

„Köln. Ztg“, przytaczając powyższe wywody, pisze: „Artykuł „Observer“ został z pewnością nie bez pewnych celów umieszczony. U nas w Niemczech żaden rozsądny człowiek nie myśli o naruszaniu neutralności duńskiej. Anglicy użyli tu dawnej metody oskarżania innych, aby samym uchronić się przed zarzutami, że tosamo zamierzają uczynić. W kołach bowiem rządowych angielskich już wielokrotnie poruszano kwestyę **wylądowania wojsk angielskich w Jutlandyi.** Gdyby to miało stać się faktem, to wojska niemieckie, skoncentrowane w Szlezwig-Holsztynie, zgotują angielskiemu korpusowi ekspedycyjnemu odpowiednie przyjęcie.

Nastrój we Włoszech.

Berlin, 29 grudnia.

„Berliner Tageblatt“ donosi:

Podróżni, przybywający z Włoch, opowiadają o systemie policyjnym i o szalejącej cenzurze we Włoszech niewiarygodne wprost rzeczy. Mimo entuzyastycznych artykułów prasy, niechęć do wojny jest ogólna. Najdziwaczniejsze pogłoski krążą wszędzie. Opowiadają o rozstrzelaniu pewnego wysokiego generała, który miał popełnić zdradę, **o zranieniu króla granatem austryackim** i wiele innych niesprawdzonych historyj.

W całym kraju szerzy się tajna propaganda za pokojem.

Prezydent ministrów Salandra wysłał do wszystkibh prefektów okólnik, wzywający ich, aby zastosowali jak najostrzejsze środki przeciwko ukrywającym się przed służbę wojskową, których liczba ciągle wzrasta.

Dyskusya socyalistyczna na temat neutralności Belgii.

Kopenhaga, 29 grudnia.

Kopenhaski dziennik partyjny „Socialdemokraten“ ogłosił artykuł, w którym porównuje stanowisko Belgii i Grecyi. Autor wyciąga wniosek, że Grecya, zajmując stanowisko bierne, uprawia słuszniejszą politykę.

W odpowiedzi na ten artykuł, podnosi jeden z redaktorów brukselskiego dziennika partyjnego tow. de Winne (dziennik ten obecnie nie wychodzi *Red. „Naprzodu“*), że stanowisko Belgii było zupełnie inne aniżeli Grecyi, dlatego nie można wyciągać na ten temat żadnych wniosków.

Neutralność Belgii była przez państwa gwarancyjne wymuszona, podczas gdy Grecya z własnej woli pozostała neutralną. Belgia była wskutek tego zmuszona do obrony z bronią w ręku swej neutralności i w ten sposób uchroniła Francyę od zupełnego zdruzgotania, małe państwa od niebezpieczeństwa niemieckiego, temsamem uratowana została przyszłość socyalnej demokracyi i cywilizacyi.

Walki na morzu Czarnem.

Petersburg, 29 grudnia.

(BK). Doniesienie petersburskiej agencyi telegraficznej: O ostatnich operacyach naszych łodzi torpedowych na wybrzeżu bułgarskiem donoszą ze strony miarodajnej, że torpedowce, które się w tamtej stronie znajdowały, natrafiły na dwa nieprzyjacielskie okręty żaglowe, które zatopiły. Oprócz tego ostrzeliwano bułgarskie straże na wybrzeżu. Kilka nieprzyjacielskich łodzi podwodnych zaatakowało kontrtorpedowiec „Gromki“, który jednakże zręcznie wyminął dwie wyrzucone na niego torpedy i odparł atak ogniem działowym. Ma się powód do przypuszczenia, że jedna z nieprzyjacielskich łodzi podwodnych zatonęła.

(Z miarodajnej strony donoszą nam, że żadna z łodzi podwodnych ani nie zatonęła, ani też nie została uszkodzoną).

Z frontu tureckiego.

Konstantynopol, 29 grudnia.

(BK). Doniesienie agencyi telegr. Milli. Główna kwatera turecka donosi: Nasza artylerya uszkodziła nieprzyjacielski samolot, który leciał ponad Ariburnu. Samolot wpadł do morza, a nieprzyjacielskie okręty pociągnęły za sobą jego szczątki w kierunku Imbros. Przed Sedil Bahr bombardował nieprzyjacielski pancernik typu „Agamemnon“ przez krótki czas nasze stanowiska. Pancernik ten znajdował się pod osłoną dwóch krążowników, dwóch monitorów i ośmiu łodzi torpedowych. Nasza artylerya uzyskała po jednym celnym strzale na pancernik i na jeden z krążowników. Nasze baterye anatolijskie wzięły pod ogień miejsca wylądowania w Tekkeburnu i Sedil Bahr i przeszkodziły przewozowi nieprzyjacielskich żołnierzy. Przed Tekkeburnu zatopiono jedną szalupę — oraz zniszczono wielki hangar w tej miejscowości. Turecki hydroplan rzucił w nocy skutecznie cztery bomby na nieprzyjacielski obóz namiotowy.

Angielska rada ministeryalna

Londyn, 29 grudnia.

(BK) Sprawozdawca parlamentarny „Timesa“ donosi o wczorajszej radzie ministeryalnej, na której obradowano nad wynikiem akcyi werbunkowej, że położenie jest krytyczne. Ministrowie wywierają nacisk, aby natychmiast zaprowadzono obowiązkową służbę wojskową, gdyż tylko w ten sposób Asquith może dotrzymać obietnicy. Inni ministrowie natomiast chcą dać jeszcze raz sposobność ludziom nie żonatym zaciągnięcia się do wojska dobrowolnie. Sprawozdawca sądzi, że Asquith będzie się starał dotrzymać przyrzeczenia, a równocześnie przeszkodzić dymisyi kilku ministrów. Widoki po temu były wczoraj stanowczo niekorzystne.

Zamieszki w Chinach.

Pekin, 29 grudnia.

(BK). Gubernator wojskowy Yunnanu wydał proklamacyę, obwieszczającą niezawisłość Yunnanu. W proklamacyi tej jest powiedzianem, że Juanszikaj złamał przysięgę, jaką złożył jako prezydent republiki, i nie usłuchał napomnień, aby przywrócił republikę. Liczne posiłki wojskowe przewieziono z północy na południe.

Londyn, 29 grudnia.

(Doniesienie biura Reutera z Szangaju). Przywódca rewolucyjny z Japonii oświadczył, że rewolucya została przed 14 dniami ostatecznie postanowioną. Jest zależnem od innych gubernatorów wojskowych, czy zechcą się przyłączyć do rewolucyi.

Z Rosyi.

Usunięcie generała Ruzskiego.

Berlin, 29 grudnia.

„Voss. Ztg“ donosi: **Cenzura rosyjska zakazała prasie wszelkich uwag w sprawie dymisyi generała Ruzskiego.** Można było ogłosić tylko carski ukaz. Ruzskij udał się do swych dóbr.

Charakterystycznem jest, że główna kwatera poleciła mu, aby w swej podróży nie zajeżdżał do Petersburga.

Nowe powołanie. — Czerwony Krzyż. — Głód.

Petersburg, 29 grudnia.

Korespondent „Nat. Ztg.“ donosi: Na razie nie powołyano w Rosyi robotników pracujących w fabrykach dla celów wojskowych, należących do drugiego powołania. Obecnie powołano tych wszystkich robotników.

Okólnik głównego zarządu Czerwonego Krzyża do prowincyonalnych zarządów, donosi, że **składki na Czerwony Krzyż ustały w zupełności.**

Dzięki niezaradności administracyi rosyjskiej **grozi całym okolicom głód.** W sprawie tej pisze organ prawicowy „Świet“: „Nie możemy zataić smutnej prawdy, że kraj nasz niegodny jest jego wielkiej armii. **Wszędzie zupełna dezorganizacya, niezaradność, najbezczelniejsza spekulacya i przekupstwo. Brak środków żywności, materyału opałowego.** Każdy troszczy się tylko o swoją kieszeń, podczas gdy cała ludność cierpi głód i chłód.

Po raz pierwszy od wybuchu wojny odzywają się takie głosy w prawicowej prasie rosyjskiej. Nie słychać również głosów: „Wszystko dla zwycięstwa“, odkąd mobilizacya przemysłu rosyjskiego w zupełności zawiodła.

Sytuacya w Petersburgu.

Kopenhaga, 29 grudnia.

„Birżewyja Wiedomosti“ podają następujące spostrzeżenia oberpolicmajstra Oboleńskiego: Petersburg żyje z dnia na dzień. Wszystko, cokolwiek się sprowadza, jest natychmiast konsumowane. Miasto nie może sobie zapewnić zapasów nawet na jeden dzień. Opróżnienie petersburskich dworców kolejowych nie wiele pomogło. Usunięto po większej części materyały budowlane. **Dowóz środków żywności wynosi tylko 60% zapotrzebowania.** Ceny w ostatnich czasach ogromnie podskoczyły. **Brak jest światła elektrycznego.** Wczesne zamykanie publicznych lokalów i przedsiębiorstw przynosi tylko małe zaoszczędzenie światła elektrycznego.

Obecnie czynione są próby, aby do oświetlenia miasta użyć spirytusu denaturowanego.

Finansowe plany Barka.

Berlin, 29 grudnia.

„National-Ztg“ donosi: W prasie rosyjskiej pojawił się artykuł, inspirowany widocznie przez ministra skarbu Barka, który omawia szeroko nowy budżet państwowy.

Także i w tym roku należy liczyć się z pewnym niedoborem w budżecie; Bark spodziewa się jednak, iż będzie on mógł być pokryty.

Ciekawe są nowe plany podatkowe Barka. Planuje on mianowicie **gruntowną reformę rosyjskiego systemu podatkowego,** polegającą głównie na podatku dochodowym. Bark projektuje także t. zw. podatek wojskowy i opodatkowanie dochodów wojennych. Również projektowanem jest opodatkowanie dóbr „martwej ręki“. Bark jest przeciwnikiem monopolu na zapałki, na tytoń itd.

Militaryzacya rosyjskich szkół średnich.

Berlin, 29 grudnia.

„Berliner Tageblatt“ donosi: Na zjeździe inspektorów szkół średnich w Petersburgu omawiano **projekt militaryzacyi rosyjskich szkół średnich,** przedłożony przez radę ministrów. Młodzież szkół średnich otrzyma militarne wykształcenie, tak, aby przy późniejszej służbie wojskowej mogła natychmiast objąć stanowiska instruktorów. W obu najwyższych klasach będzie się nauczało także między innemi taktyki i ćwiczeń karabinowych; wszyscy uczniowie otrzymają karabiny.

Zakaz językowy w Rosyi.

Wiedeń, 29 grudnia.

Jak donosi „Riecz“, na dworcach kolejowych w Moskwie wywieszono ogłoszenia, w myśl których zakazaną została rozmowa w językach niemieckim, bułgarskim i tureckim i to nietylko na stacyach, ale również i w pociągach i we wszystkich lokalach kolejowych.

Egipt.

Francuzi nie chcą bronić Egiptu.

Berlin, 29 grudnia.

„Deutsche Tageszeitung“ donosi: Generał Verraur omawia w czasopiśmie „Oeuvre“ zamiary Anglii, według których Francya pomagałaby w obronie Egiptu. W myśl układu jest to **niemożliwem. Francya może tylko walczyć w Syryi,** ponieważ ma tam ważne interesy, gdzieindziej zaś nie wyśle wojsk.

Stan wojenny w Egipcie.

Zurych, 29 grudnia.

„Reichspost“ donosi: Stan wojenny, który dotychczas istniał tylko w obrębie kanału Suezkiego i w obszarze nadmorskim morza Śródziemnego, rozciągnięto obecnie na cały Egipt.

Senussi.

Lugano, 29 grudnia.

Jak donosi „Stampa“ z Kairu, sytuacya na zachodniej granicy Egiptu jest bardzo groźną, ponieważ Senussi idą na Egipt. Pod Sollum zgromadzonych jest 8000 Senussich.

Z Bałkanu.

Bombardoowanie Podgoricy i Skutari.

Wiedeń, 29 grudnia.

„N. W. Tagblatt“ donosi: Prasa francuska podaje wiadomość z Cetynii, że aeroplany austryackie bombardowały Skutari i Podgoricę.

Marsz Bułgarów na Elbassan.

Berlin, 29 grudnia.

„8 Uhr Blatt“ donosi, że w Albanii **odbywają się walki między Serbami i Bułgarami, którzy idą na Elbassan.** W walkach tych mieli Serbowie bardzo mało artyleryi, przedewszystkiem lekką. Amunicyi posiadali dosyć dużo, tak samo i środków żywności. Zdaje się, że **Serbowie otrzymali pomoc od Włochów.**

Król czarnogórski nie wyjechał.

Paryż, 29 grudnia.

(BK). Agencya Havasa donosi: Według wiadomości z Cetynii, oświadczają tam, że wiadomość o wyjeździe królewskiej rodziny czarnogórskiej do Włoch jest nieprawdziwą.

Kronika wojenna.

Walki w Mezopotamii. Angielski wódz armii angielsko-indyjskiej, znajdującej w Kut-el-Amara, generał Townshend, doniósł pod datą 26 grudnia: Nieprzyjaciel zaatakował gwałtownie część naszych pozycyi, został jednak odparty. Straty jego wynoszą 600—800 ludzi. My straciliśmy około 200 ludzi.

Powrót Churchilla do Londynu. „N. Fr. Presse“ donosi: Były minister marynarki angielskiej Churchill, który jako major, walczył na froncie francuskim, powrócił już do Londynu.

KRONIKA.

Zgłaszanie szkód wojennych. Z dniem 31 grudnia b. r. kończy się zgłaszanie szkód wojennych. Szkody wojenne w obrębie m. Krakowa zgłaszać należy w wydziale Vc magistratu (oficyny II. p.), którego kierownikiem jest dr Ostrowski.

Szkody wojenne na prowincyi zgłaszać należy w odnośnych starostwach.

Rozkład jazdy w tramwajach. We wszystkich tramwajach wywiesiła dyrekcya tramwajów rozkłady jazdy wszystkich wozów tramwajowych od pierwszego do ostatniego. Wywieszenie tego rozkładu, który doskonale oryentuje w ogólnym ruchu tramwajów krakowskich, będzie ogromnem udogodnieniem dla publiczności.

Z krakowskiego Towarzystwa ratunkowego. Jutro, we czwartek 30 b. m. o godz. 6 wieczorem odbędzie się w lokalu miejskiego urzędu zdrowia posiedzenie krakowskiego Towarzystwa ratunkowego. Na porządku dziennym sprawy bieżące.

Noc sylwestrowa w teatrze ludowym zapowiada się świetnie. Dane będą dwa przedstawienia, jedno o godz. 7 wieczór, drugie o godz. 11 w nocy. Znakomity program pierwszorzędnych sztuk i wodewilów jak i kabaret z udziałem wybitnych sił personalu teatru ludowego, ściągnie niewątpliwie tłumy publiczności. O godz. 12 w nocy apoteoza noworoczna 1916.

Wigilia dla legionistów w Tarnowie. Z inicyatywy Delegatury Departamentu wojskowego N. K. N. na powiat Tarnów, urządziła Liga Kobiet P. K. N. wraz z Tow. Pracy Kobiet w dniu 24 grudnia br. o godzinie 3 po południu wilię dla przebywających w Tarnowie w szpitalach i na urlopach legionistów.

Zebranych legionistów powitał imieniem Ligi i Tow. Pracy Kobiet ks. Chrząszcz, katecheta szkoły żeńskiej.

Następnie łamaniem się opłatka rozpoczęła się wieczerza. Gościom i legionistom bardzo pilnie, skrzętnie i ku ogólnemu zadowoleniu usługiwały członkinie Ligi i Tow. Pracy Kobiet pod kierownictwem p. Wiatrowej.

Również przemawiał, obecny na wigilii, dr Tertil, na temat dawniejszych Legionów, które walczyły za obcą sprawę i w obcych krajach w porównaniu z obecnemi Legionbmi, które walczą na własnej ziemi i za własną ziemię. Nawiązując do przemówienia ks. Chrząszcza, wspomniał o potrzebie skonsolidowania całego Narodu.

Potem przemawiał ob. Styliński, zachęcając legionistów do wytrwania na swoich stanowiskach, podniósł, że legionistom jako żołnierzom, polityką a nawet krytyką zajmować się nie wolno, że żołnierze, którzy posłuszni powołaniu ich pod broń przez społeczeństwo polskie wysoko trzymając sztandar wolności, ufają, że Ci, którzy są powołani do kierowania polityką Narodu, spełnią godnie swe obowiązki.

W dalszym ciągu dziękował ob. Styliński Lidze i Tow. Pracy Kobiet za tak hojnie i suto urządzoną wieczerzę: w końcu wzniósł okrzyk na cześć bryg. Piłsudskiego.

Dalej przemawiał tutejszy legionista ob. Kubicz Bronisław, który złożył hołd uczestnikom walki pod Łowczówkiem.

Szereg mów zakończył ob. Moskal, okrzykiem na cześć chorego a na uroczystości nieobecnego Delegata Departamentu Wojsk. N. K. N. p. Józefa A. Zająca.

Odroczenie procesu mordercy Jaurèsa. Jak donosi „Frankf. Ztg.“, proces mordercy Jaurèsa został znowu odroczony. Rząd był bowiem zdania, że rozprawa może naruszyć spokój publiczny.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).